

آموزش جامع و گام به گام استخراج مقاله

پایان‌نامه کارشناسی ارشد یا رساله دکتری - و همچنین گزارش طرح‌های پژوهشی - چون در تعداد نسخه‌های محدود منتشر و در مکان‌های مشخص و محدودی نگهداری می‌شوند، موضوع حفظ حقوق مالکیت فکری و معنوی آنها به شدت ریسکی است. به دلیل محدودیت در تعداد نسخه، امکان ردگیری سرقت‌های علمی - ادبی از پایان‌نامه‌ها دشوار است. هر چند برای غلبه بر این ریسک‌ها و پرهیز از چنین کج‌روی‌هایی نرم‌افزارهای متنوعی مانند همانندجو در دسترس قرار گرفته‌اند، لیکن خردمندانه این است که پژوهشگران دستاوردهای علمی - پژوهشی خود را در نشریات معتبر منتشر کنند تا پژوهش آنها در چرخه ارتباطی دانش قرار گیرد و دیگر پژوهشگران به راحتی بتوانند به شکل قانونی از پژوهش آنها استفاده نمایند. نظر به اهمیت این موضوع در این بخش آموزه‌هایی درباره چگونگی نشر دستاوردهای علمی - پژوهشی و دستاوردهای ترویجی پژوهش‌ها در نشریات معتبر داخلی و بین‌المللی ارائه می‌شود.

انواع مقالات مستخرج از یک پژوهش

مقالات برگرفته از یک پژوهش معمولاً در دو قالب علمی - پژوهشی و علمی - ترویجی - با دسته‌بندی‌های متنوعی - منتشر می‌شوند.

مقالات علمی - پژوهشی

تمرکزشان بر ارائه گزارش یافته‌های مفهومی و میدانی یک پژوهش است. یافته‌های مفهومی، حاصل تحلیل‌های پژوهشگر از مطالعه مبانی نظری و پیشینه پژوهش هستند. یافته‌های میدانی حاصل تحلیل‌های پژوهشگر از داده‌هایی هستند که به صورت میدانی یا fieldwork از تجربه‌ها، دیدگاه‌ها، نظرسنجی‌ها، بررسی‌ها، ارزیابی‌ها و

مطالعات خود از جامعه پژوهش در بافتی مشخص به دست آورده است. از این منظر مقالات علمی - پژوهشی به دو دسته قابل تقسیم بندی هستند:

مقالات مروری - مفهومی

مقالات پژوهشی (میدانی، تجربی، آزمایشگاهی)

مقالات علمی - ترویجی

تمرکزشان بر تشریح «خب که چی؟» و کاربردهای نظری و عملی پژوهش است. مخاطب این مقالات معمولا حرفه‌ها و حرفه‌مندان هستند و انتظار دارند درباره چگونگی استفاده علمی و عملی دانش تولید شده‌ی پژوهش برای حل مسائل حرفه و ارتقای خدمات و محصولات خود استفاده کنند. به همین دلیل تمرکز مقالات ترویجی بر کاربردهای پژوهش و دستاوردهای آن است.

این کاربردها می‌توانند کاربردهای روش‌شناختی - مثلا کاربرد یک روش پژوهش برای فهم موضوعی خاص - در محیط کار یا بافت یک حرفه باشند یا درباره چگونگی استفاده از یک رویکرد برای ارتقای خدمات و محصولات. این کاربردها می‌توانند کاربردهای موضوعی باشند مثلا کاربرد قابلیت‌ها و امکانات شبکه‌های اجتماعی برای یادگیری و پژوهش.

جدای از جزئیات مربوط به شیوه نگارش و تنظیم محتوا که در انواع مقالات متفاوت است، معمولا فرایند نگارش و نشر مقاله مسیر مشابهی را طی می‌کند. در این قسمت ابتدا اصول و فرایند کلی نگارش و نشر مقاله - از هر نوع - به صورت گام به گام تشریح می‌شوند، سپس به نکاتی که برای نگارش و تنظیم انواع مقالات مدنظر قرار گیرند اشاره می‌شود.

گام اول - تعداد و نوع مقالات قابل نشر از پژوهش خود را مشخص کنید

پژوهش مصالح موردنیاز برای ساخت مقاله است. با پژوهش خوب طراحی و اجرا شده می‌توانیم به مصالح خوب و قوی دست بیابیم و مقالات جذاب و متنوعی بنویسیم. با پژوهش ضعیف و شکننده احتمالا مصالح موردنیاز

برای چاپ مقاله در نشریه‌ای معتبر را نخواهیم داشت. پس شرط اول و اصلی چاپ مقاله در نشریات معتبر داشتن مصالح خوب - یا پژوهش خوب طراحی و اجرا شده - است.

در این صورت به طور معمول از یک پژوهش یک تا سه مقاله قابل استخراج است:

مقاله مروری - مفهومی که از دل بخش‌های مبانی نظری و پیشینه پژوهش قابل استخراج است.

مقاله علمی - پژوهشی که مینیاتوری جامع و موجز از کل پژوهش ارائه می‌دهد.

مقاله علمی - ترویجی که تمرکز بر تشریح کاربردهای نظری و عملی پژوهش است و به برجسته‌سازی کاربردهای پژوهش در حرفه و رشته موردنظر می‌پردازد.

با این حال بسته به کیفیت طراحی پژوهش و عمق و جامعیت چارچوب نظری یا مدل مفهومی پژوهش، یک پژوهش ممکن است قابلیت تولید بیش از سه مقاله را هم داشته باشد.

مثلاً اگر در پژوهشی شبکه‌های اجتماعی و عوامل تاثیرگذار بر موفقیت این شبکه‌ها از سه منظر بررسی شده‌اند، پژوهشگر می‌تواند سه مقاله علمی - پژوهشی از پژوهشش استخراج و هر مقاله را حول محور یکی از سه منظر یاد شده طراحی نماید.

در این صورت لازم است تا هنگام نگارش مقاله، مطالب مربوط به هر منظر - شامل مبانی نظری و پیشینه پژوهش، مدل مفهومی و یافته‌ها - به صورت منسجم و جامع ارائه شوند تا مقاله موردنظر بتواند به صورت دستاوردی مستقل مورد استناد و بهره‌برداری قرار گیرد.

پس در این مرحله می‌توانید با در نظر گرفتن دقت مدل مفهومی و عمق داده‌های پژوهستان تعداد و نوع مقاله قابل استخراج از پژوهستان را تعیین کنید.

نکته: در پژوهش‌هایی که مدل مفهومی قوی و - معمولاً به تبع آن - داده‌های عمیق ندارند، احتمالاً نمی‌توان بیش از یک مقاله از پژوهش منتشر کرد.

گام دوم – براساس نوع و هدف مقاله، محتوای موردنیاز را آماده کنید

همانگونه که اشاره شد، مقاله محصول پژوهش است و بدون انجام پژوهش، نگارش و نشر مقاله ناممکن است. اصول انجام پژوهش در بخش‌های طراحی و اجرای پژوهش تشریح شده‌اند. اگر هنوز پژوهشی انجام نداده‌اید، بهتر است کار خود را با آموزه‌های مندرج در بخش طراحی پژوهش شروع کنید.

پس از تعیین نوع و هدف مقاله‌ای که قصد نشر آن را دارید، می‌توانید کار تهیه و تنظیم محتوای موردنیاز برای تولید مقاله را شروع کنید. در صورت طراحی و اجرای درست پژوهش، محتوای سه نوع مقاله یاد شده به راحتی از پژوهستان قابل استخراج هستند.

لیکن احتمالاً برای تنظیم بیش از یک مقاله از یک بخش از پژوهش لازم است تا مطالب موردنیاز – مثلاً برای تکمیل بخش مبانی نظری و پیشینه پژوهش هر مقاله – تهیه شوند. همچنین بسته به نشریه انتخابی لازم است تا مقاله در قالبی که مورد تایید نشریه موردنظر است، بازنویسی شود. بنابراین چه به لحاظ محتوایی و چه صوری و نگارشی لازم است تا فعالیت‌هایی از جنس تهیه محتوا و تنظیم و نگارش محتوا با شیوه‌نامه نشریه انجام شوند.

در ادامه درباره محتوای موردنیاز هر نوع مقاله توضیحاتی ارائه می‌شود. براساس این توضیحات و داشته‌های خود می‌توانید نسبت به تنظیم و یا تکمیل مقاله(های) موردنظر اقدام نمایید.

این آموزه‌ها همچنین به شما کمک می‌کنند تا پیش از هر چیز میزان مولد بودن پژوهش خود و آمادگی آن برای تولد مقاله – یا چند مقاله – را ارزیابی نمایید. و درباره نشر پژوهستان تصمیمی آگاهانه و مسئولانه بگیرید. یعنی اگر دریافتید که پژوهش شما مصالح قوی و کافی برای نشر مقاله ندارد، و تصمیم گرفتید درباره پژوهستان مقاله بنویسید، مسئولیت و سختی راه را بپذیرید و در میانه راه مایوس نشوید.

برای نگارش مقاله علمی – پژوهشی

در مقالات علمی – پژوهشی چارچوب، فرایند و یافته‌های پژوهش به صورت جامع و موجز منتشر می‌شوند. دو شکل مرسوم این نوع مقالات عبارتند از مقالات پژوهشی (research paper) و مقالات مروری – مفهومی

(review/conceptual paper) بسته به اصالت و نوآوری پژوهش مقالات پژوهشی - معمولاً - تمرکزشان

بر دو چیز است:

نوآوری موضوعی

نوآوری روش‌شناختی

مقالات علمی - پژوهشی با نوآوری موضوعی اگر نوآوری پژوهش از نوع موضوعی است، تمرکز مقاله بر گزارش یافته‌هایی است که به صورت میدانی - با روش‌های مختلف کمی، کیفی، و یا ترکیبی - از داده‌های پژوهش (مثلاً داده‌های مصاحبه، پرسشنامه، مشاهده، پیمایش، آزمایش و ...) قابل استخراج هستند. برای نگارش مقالات علمی - پژوهشی با گرایش موضوعی، پژوهشگر باید به پرسش‌های زیر پاسخ دهد و مقاله خود را با هدف پاسخ به این پرسش‌ها طراحی و تنظیم کند:

مقاله من یافته‌های چه نوع پژوهشی را ارائه می‌دهند؟ پژوهش کمی، کیفی؟ ترکیبی؟ یا پژوهش گراند تئوری؟ پیمایشی؟ مردم‌نگاری؟ و ...

هدف این پژوهش طرح و حل چه مسئله‌ای بود؟

پرسش این پژوهش چه بود؟

داده این پژوهش از چه منابع (جامعه پژوهش) و چگونه (با چه ابزار و روشی) گردآوری و تحلیل شد؟

این پژوهش به چه یافته‌هایی دست یافت و این یافته‌ها چگونه به پرسش پژوهش پاسخ می‌دهند؟

این پژوهش از چه بعدی نو است و نتایج آن به کار چه کسانی می‌آیند؟

مقالات علمی - پژوهشی با نوآوری روش‌شناختی اگر نوآوری پژوهش از نوع روش‌شناختی است، تمرکز مقاله بر تشریح روش پژوهش و چرایی و چگونگی استفاده از آن برای فهم و حل موضوع یا مسئله پژوهش است. هر چند در این نوع مقاله - مانند مقالات پژوهشی موضوعی - هم نتایج و یافته‌های پژوهش ارائه می‌شوند لیکن هدف و تمرکز اصلی این نوع مقاله علمی - پژوهش بر معرفی روش است و یافته‌های پژوهش برای تشریح چگونگی استفاده می‌شوند. برای نگارش مقالات علمی - پژوهشی با گرایش روش‌شناختی، پژوهشگر باید به پرسش‌های زیر پاسخ دهد و مقاله خود را با هدف پاسخ به این پرسش‌ها طراحی و تنظیم کند:

مقاله من چه روشی را برای فهم چه موضوع یا مسئله‌ای معرفی می‌کند؟ (مثلا چگونگی استفاده از روش گراند تئوری برای فهم اینکه کسب و کارهای خصوصی چرا و چگونه از تلگرام برای بازاریابی محصولات خود استفاده می‌کنند).

این پژوهش در چه بافتی و چرا انجام شد؟

داده این پژوهش از چه منابع (جامعه پژوهش) و چگونه (با چه ابزار و روشی) گردآوری و تحلیل شد؟

این پژوهش به چه یافته‌هایی دست یافت؟

چگونه روش گراند تئوری به کشف رفتار بازاریابی دیجیتال (تلگرامی) کسب و کارها کمک کرد؟

فرایند و نتایج این پژوهش چگونه بر شیوه طراحی و اجرای پژوهش‌های حوزه موردنظر (مثلا بازاریابی

دیجیتالی) تاثیر می‌گذارند؟

چگونه پژوهشگران و حرفه‌مندان می‌توانند از دستاوردهای این پژوهش الهام بگیرند یا نفع ببرند؟

نوع دیگر مقالات علمی - پژوهشی مستخرج از پژوهش، مقاله مروری-مفهومی یا review paper است که در ادامه به آن پرداخته شده است.

برای نگارش مقاله مروری - مفهومی

مقالات مروری - مفهومی تمرکزشان بر دریافت‌های پژوهشگر از متون و پیشینه پژوهشی است که برای طراحی پژوهش در مراحل مختلف پژوهش مورد مطالعه قرار داده است.

این دریافت‌ها از دل تحلیل متون و مطالعات مرتبط و معمولا با روش سندی کتابخانه‌ای استخراج و در قالب یک مدل مفهومی چستی، چرایی و چگونگی موضوع موردنظر را توضیح می‌دهند.

زمانی پژوهشگر می‌تواند چنین مقاله‌ای را از پژوهشش استخراج کند که متون و پژوهش‌های مرتبط با پژوهشش را به صورت جامع و عمیق مطالعه و تحلیل کرده باشد و بتواند خروجی مطالعات خود را از دریچه‌ای نو - مثلا از دریچه پرسش پژوهشش - ارائه دهد.

به طور مشخص برای نگارش مقاله مروری مفهومی جذاب پژوهشگر باید بتواند به پرسش‌های زیر پاسخ دهد:

پژوهش من به معرفی چیستی، چرایی و یا چگونگی چه موضوعی می‌پردازد؟
این پژوهش برای پاسخ به چه پرسشی طراحی شد؟
فهم چیستی، چرایی و یا چگونگی موضوع موردنظر به فهم و حل چه مسائلی کمک می‌کند؟
برای انجام این پیمایش مروری چه منابعی مطالعه و تحلیل شدند؟
برای انتخاب این منابع از چه فیلتری - مثلاً فیلتر زمانی، جغرافیایی و ... - استفاده شد؟
این منابع از چه پایگاه‌ها و مراجعی استخراج شدند؟
چگونه و با استفاده از چه کلیدواژه‌هایی این منابع گردآوری شدند؟
چگونه جامعیت منابع استفاده شده در پژوهش به لحاظ علمی قابل توجیه است؟ اینکه چگونه اطمینان می‌دهید منبع مرتبگی از قلم نیافتاده؟
برای تحلیل منابع چه پرسش‌هایی مطرح شد؟ یا برای تحلیل منابع از چه مدل یا الگویی استفاده شد؟ مثلاً تحلیل منابع از دریچه نگاه نظریه الف یا مدل ب.
نتایج این تحلیل چیست؟ چگونه نتایج دسته‌بندی شدند؟
براساس این تحلیل‌ها چیستی، چرایی، و یا چگونگی موضوع موردنظر چگونه قابل تعریف است؟ از چه منظرهایی به آن نگاه شده؟
آیا نتایج این مطالعه مروری دریچه نویی برای فهمیدن موضوع موردنظر ایجاد کرده است؟ چگونه این دریچه نو به فهم عمیق‌تر و جامع‌تر موضوع کمک می‌کند؟
نتایج این مطالعه مروری با مطالعات مروری انجام شده در این حوزه چه تفاوتی دارند؟ چرا؟
نتایج این مطالعه چه کاربردهای نظری و عملی دارند؟

نکته: این نوع مقاله با مقالات مروری محض که به روش مطالعه مروری سیستماتیک متون انجام می‌شوند متفاوت است. مقاله مروری - مفهومی مستخرج از پژوهش تمرکز بر بخش مبانی نظری و پیشینه پژوهش یک پژوهش است. حال آنکه مقالات مروری محض خود حاصل فراتحلیل (meta analysis) پژوهش‌های انجام شده در یک حوزه موضوعی است. به عبارتی نوع دوم پژوهشی است که داده آن از پژوهش‌های پیشین استخراج می‌شود و یک موضوع از دریچه داده‌های پژوهش‌های مرتبط تحلیل، بررسی و روندیابی می‌شود.

برای نگارش مقاله علمی - ترویجی

برای نگارش مقالات ترویجی، پژوهشگر باید از دو ویژگی زیر برخوردار باشد:

دانشی عمیقی از ماهیت و قابلیت‌های موضوع و روش پژوهشش داشته باشد؛

شناخت خوبی از بافت یا جامعه هدف و دغدغه‌های آنها داشته باشد تا بتواند دستاوردهای پژوهشی خود را با آنها سینک کند و درباره کارکردهای دستاوردهای پژوهشش برای حل مسائل جامعه هدف توضیحاتی ارائه دهد که به راحتی قابل فهم و استفاده باشند.

همانگونه که پیش‌تر اشاره شد مقالات علمی - ترویجی تمرکزشان بر تشریح «خب که چی؟» و کاربردهای نظری و عملی پژوهش است.

این بدین مفهوم است که مقاله باید حول محور کارکرد(های) پژوهش طراحی شود و بسته به مخاطب پژوهش باید نوع، شیوه ارائه و تشریح این کارکردها تعیین گردند. به عنوان مثال اگر بناست کارکردهای پژوهش برای حرفه‌مندان ارائه شوند لازم است تا مقاله و چرایی آن با یکی از مسائل واقعی حرفه موردنظر سینک شود و در آن بافت مطالب/محتوای مرتبط درباره کارکردهای نظری و عملی پژوهش برای حرفه‌مندان ارائه گردد.

بخش عمده محتوای مقالات علمی - ترویجی از دو بخش کارکردهای پژوهش و بحث و نتیجه‌گیری استخراج می‌شود. جایی که پژوهشگر درباره سهم پژوهش در تولید دانش توضیحاتی را ارائه داده و جایی که پژوهشگر درباره کارکردهای نظری و عملی پژوهشش صحبت کرده است.

یادآوری می‌شود که مخاطب مقالات علمی - ترویجی معمولاً حرفه‌ها و حرفه‌مندان هستند و انتظار دارند درباره چگونگی استفاده علمی و عملی دانش تولید شده‌ی پژوهشان برای حل مسائل حرفه و ارتقای خدمات و محصولات خود استفاده کنند یا تازه‌هایی را بیاموزند. به همین دلیل تمرکز مقالات ترویجی بر تشریح کاربردهای پژوهش و دستاوردهای آن و این نکته باید در سبک نگارش و تنظیم مقاله رعایت شود.

این کاربردها می‌توانند کاربردهای روش‌شناختی پژوهش باشند. مثلاً کاربرد روش موردپژوهی در فهم موضوعی خاص - در محیط کار یا بافت یک حرفه. یا درباره چگونگی استفاده از یک رویکرد یا روش پژوهشی برای ارتقای خدمات و محصولات.

کاربردهای پژوهش همچنین می‌توانند کاربردهایی باشند که گرایش موضوعی دارند تا روش‌شناختی. مثلاً کاربرد قابلیت‌ها و امکانات شبکه‌های اجتماعی در آموزش و یادگیری.

برای نگارش مقالات علمی - ترویجی که تمرکزشان بر ترویج دستاوردهای موضوعی پژوهش است باید پژوهشگر بتواند به پرسش‌های زیر پاسخ دهد:

موضوع پژوهش من چه قابلیت‌ها و کاربردهایی دارد؟

شما به عنوان حرفه‌مندان رشته الف (یا الف و ب) چگونه می‌توانید از این قابلیت‌ها برای ارتقای خدمات،

محصولات و فرایندها و رویه‌های کار خود استفاده کنید؟

شما به عنوان پژوهشگر این حوزه چگونه می‌توانید از قابلیت‌های این موضوع برای فهم و طرح پرسش‌های

خوب و طراحی پژوهش(هایی) با ارزش استفاده نمایید؟

برای مقالات علمی - ترویجی که تمرکزشان بر ترویج دستاوردهای روش‌شناسی پژوهش است باید پژوهشگر بتواند به پرسش‌های زیر پاسخ دهد:

روش پژوهش من قابلیت تولید چه نوع داده و طرح چه نوع پرسش‌هایی را دارد؟

شما به عنوان حرفه‌مندان رشته الف (یا الف و ب) چگونه می‌توانید از این قابلیت‌ها برای فهم و حل مسائل

سازمان یا حرفه خود استفاده کنید؟

شما به عنوان پژوهشگر این حوزه چگونه می‌توانید از قابلیت‌های این روش برای طراحی پژوهش‌های مولد و

کاربردی استفاده نمایید؟

گام سوم – نمونه‌های خوب بخوانید و از مقالات پر استناد الگوبرداری کنید

پس از تعیین نوع مقاله (ها) مورد نظر برای نشر، توصیه می‌شود چند نمونه مقاله با سبک مشابه مطالعه کنید. مثلاً اگر قصد دارید مقاله‌ای علمی – پژوهشی با تاکید بر نوآوری روش‌شناختی منتشر کنید، چند مقاله خوب که – ترجیحاً – در نشریات بین‌المللی معتبر منتشر شده‌اند را مطالعه و کالبدشکافی کنید.

دلیل تاکید بر استفاده از منابع انگلیسی و تمرکز بر نشریات بین‌المللی، استانداردهای بالایی است که این نشریات در نگارش و داوری مقالات رعایت می‌کنند. به علاوه خواندن این نوع مقالات شما را برای چاپ مقاله به زبان انگلیسی – یا به اصطلاح مقاله آی اس آی – هم آماده می‌کند.

برای یافتن چنین مقالاتی روش زیر را امتحان کنید.

با جستجوی عبارت زیر در نت لیستی از نشریات معتبر در رشته یا موضوع مورد نظر تهیه کنید (موضوع را به تناسب موضوع مورد نظرتان تغییر دهید):

list of top journals in management

list of top journals in social sciences

برای یافتن لیست معتبری از نشریات به زبان فارسی هم می‌توانید عبارات زیر را در نت جستجو کنید:

لیست نشریات معتبر در رشته علوم انسانی

لیست نشریات علمی پژوهشی معتبر در مدیریت

با مطالعه هدف و دامنه یا aim and scope نشریه، نشریاتی را که مشخصا تمرکزشان بر نشر مقالاتی است که نوآوری روش شناختی دارند را جدا و لیستی از آنها تهیه کنید.

نکته: اگر دانشگاه یا موسسه شما به نسخه تمام متن این مقالات دسترسی ندارد، نمونه مقاله یا sample paper که معمولا تمام نشریات به صورت رایگان در اختیار می گذارند را مطالعه کنید و در کنار آن روش مکاتبه با نویسندگان را هم امتحان نمایید. به علاوه در برخی نشریات معتبر لیست پراستنادترین یا پربازدیدترین مقالات در ذیل عناوینی مانند most viewed یا most cited لیست می شوند. الگوبرداری از این مقالات برای نگارش، شما را چندین قدم به پذیرش نزدیک تر می کند.

گام چهارم – برای تکمیل نواقص تولید محتوا کنید

با مطالعه نمونه های خوب پژوهشگر می تواند درباره میزان آمادگی پژوهشش برای تبدیل شدن به مقاله تصمیم بگیرد و برای رفع نواقص موجود اقدام نماید.

بسته به نوع مقاله، احتمالا لازم است تا مطالبی به محتوای موجود اضافه شوند. مثلا پیشینه پژوهش تکمیل شود. یا بخش هایی اصلاح و بازنویسی شوند. مثلا بخش مبانی نظری – که معمولا جزو بخش های طولانی پایان نامه است – لازم است تا به صورت خلاصه و تحلیلی و با حداقل نقل قول مستقیم بازنویسی شود.

اگر داده پژوهش ناکافی است تا عمق چندانی ندارد، لازم است تا پژوهشگر داده مورد نیاز پژوهشش را گردآوری کند. اگر مشکل کم بودن حجم داده هاست، باید با روش های مناسب – مثلا از طریق انجام مصاحبه های بیشتر – حجم داده مورد نیاز را افزایش داد تا فونداسیون پیمایشی یا آزمایشی / داده ای پژوهش قوی شود و پژوهشگر بتواند درباره اعتبار نتایج پژوهشش را اثبات کند.

اگر مشکل در کم عمق بودن داده‌ها و نتایج پژوهش است، لازم است تا پژوهشگر پرسش‌های متفاوت و متنوع‌تری از جامعه پژوهشش بپرسد. این پرسش‌ها باید به گونه‌ای انتخاب شوند که در نهایت طرح‌کننده پرسش اصلی پژوهش باشند. طرح پرسش‌های متفاوت یا طرح پرسش‌ها با روش‌هایی متفاوت – که به تحقق هدف پژوهش کمک می‌کنند – به غنی‌سازی داده پژوهش کمک می‌کنند.

گام پنجم – لیستی از نشریات – تخصصی و غیرتخصصی – تهیه کنید

بعد از آماده‌سازی پیش‌نویس اولیه مقاله یا – حداقل – اطمینان از اینکه محتوای موردنیاز برای چاپ مقاله را دارید، توصیه می‌شود برای انتخاب نشریه(های) مناسب اقدام کنید. همانگونه که در این گام و گام‌های بعد آمده، این کار در نگارش و نشر سریعتر مقاله کمک زیادی می‌کند.

در صورتی که پژوهش شما پژوهشی بین‌رشته‌ای است یا مخاطبان متنوعی از رشته‌ها و علوم مختلف دارد می‌توانید برای نشر به نشریات خارج از حوزه اصلی پژوهش خود نیز فکر کنید. مثلاً اگر شما دانشجوی رشته علم اطلاعات هستید و پژوهشی درباره مفهوم سواد اطلاعاتی در رشته مدیریت انجام داده‌اید، می‌توانید علاوه بر نشریات کتابداری و اطلاع‌رسانی سراغ نشریات حوزه مدیریت هم بروید و لیستی از نشریات مناسب با موضوع کار خود بیابید.

برای تهیه این لیست عبارات زیر را در نت جستجو کنید:

لیست نشریات علمی پژوهشی + موضوع موردنظر – مثلاً کتابداری و اطلاع‌رسانی، مدیریت و ...

لیست نشریات علمی – ترویجی + موضوع موردنظر

List of ISI journals in subject -e.g. library and information science; management etc

List of top research journals in – subject

List of open access journals in – subject

برای تهیه لیست نشریات آی اس آی عبارت زیر را جستجو نمایید:

ISI master list

سپس در درون این سایت‌ها به نمایه موضوعی نشریات مراجعه نمایید تا موضوع مدنظر خود (مثلا مدیریت، علوم سیاسی و ...) را جستجو کنید. به این ترتیب به لیست جامعی از نشریات در موضوع(های) مربوطه دست خواهید یافت.

یکی دیگر از راههای یافتن نشریات مرتبط استفاده از امکان **journal finder** است که در اغلب پایگاه‌های اطلاعات مانند [الزویر](#) در دسترس است. با درج عنوان و چکیده مقاله خود و انتخاب رشته یا موضوع موردنظر، به شما لیستی از نشریات مرتبط ارائه می‌شود.

برای اطمینان از اعتبار نشریات آموزه‌های بعدی را دنبال کنید.

گام ششم – مناسب‌ترین نشریه(ها) را انتخاب کنید

بسته به گرایش مقاله و هدفتان از چاپ مقاله می‌توانید نشریات گوناگونی را برای نشر مقاله خود انتخاب نمایید. مثلا اگر هدفتان یادگیری است و می‌خواهید کاری با کیفیت منتشر کنید بهتر است سراغ نشریاتی بروید که در لیست نشریات آی اس آی رتبه بالاتری دارند. در این نشریات معمولا مقالات با داوری‌های سفت و سخت‌تری بررسی می‌شوند و بازخوردهای اصلاحی خوبی برای ارتقای مقاله به نویسنده می‌دهند. هر چند شانس نشر یا نشر سریع در این نشریات پایین است، لیکن به دلیل ارائه بازخوردهای دقیق و عمیق، فرصت یادگیری منحصربه‌فردی برای مقاله‌نویسی در اختیار نویسندگان می‌گذارند.

اما اگر هدفتان صرفا نشر سریع مقاله است می‌توانید نشریاتی را انتخاب کنید که رتبه علمی آنها خیلی بالا نیست و به لحاظ امتیاز در ردیف سوم و چهارم – از چهار رده – قرار می‌گیرند. رتبه علمی نشریات با عبارت **impact factor** در نشریات انگلیسی و با عبارت ضریب تاثیر در نشریات فارسی قابل شناسایی است. کافی است پس از

انتخاب عنوان نشریه - از لیست نشریات منتخبان - رتبه آن را از کنار نام نشریه کپی و در کنار عناوین انتخابی خود بنویسید و در پایان با مرور اجمالی امتیاز نشریات، نشریه(های) مناسب هدف خود را از میان آنها انتخاب نمایید.

پس از تهیه لیست نشریات مناسب، هدف و دامنه موضوعی نشریه را به دقت مطالعه نمایید و در صورت مناسب بودن نشریه به لحاظ موضوعی و هدف مناسب‌ترین نشریه(ها) را انتخاب نمایید.

این کار، فرایند پذیرش و نشر را تسریع می‌بخشد.

نکته: اطلاعات مربوط به هدف و تمرکز موضوعی نشریات انگلیسی معمولاً ذیل عبارت aim and scope در سایت نشریه‌های مربوطه موجود است.

گام هفتم - متناسب با سبک نگارش و هدف نشریه مقاله خود را پیش‌نویس کنید

هر نشریه سبک و سیاق خاصی برای نگارش، چیدمان، و ارائه محتوای متنی و غیرمتنی مقالات و همچنین شیوه استناددهی درون و پایان‌متنی مدنظر دارد که در قالب راهنمای نویسندگان یا author guide در نشریه یا سایت نشریه مربوطه موجود است. مثلاً اینکه:

مقاله در چند بخش و با چه سرفصل‌هایی باید نوشته شود؟

در هر بخش و ذیل هر سرفصل چه مطالبی باید ارائه شود؟

از چه فونت و اندازه فونتی برای نگارش باید استفاده شود؟

جدول‌ها، نمودارها و تصاویر چگونه باید ارائه شوند؟

برای استناددهی از چه شیوه‌نامه‌ای باید استفاده شود؟

...و

و با در نظر گرفتن محدودیت تعداد کلمه یا **word limit** بخش‌های مختلف مقاله را تنظیم کنید. مثلاً چکیده ۱۲۰ کلمه؛ مقدمه ۵۰۰ کلمه و ... همیشه کوتاه و کامل نوشتن سخت‌تر از طولانی نوشتن است. از همان ابتدای نگارش به محدودیت کلمه‌ها دقت کنید تا بعداً با دردسر «کم کردن» مواجه نشوید.

هر نشریه همچنین تمرکز و گرایش مشخصی دارد:

برخی نشریات علاقه‌مند به نشر یافته‌های دست اول پژوهش‌هایی هستند که نوآوری موضوعی دارند. مثلاً یافته تازه‌ای درباره چిستی، چرایی و یا چگونگی موضوعی ارائه می‌دهند یا موضوعی کهنه را از منظری نو بررسی کرده‌اند.

برخی نشریات علاقه‌مند به نشر پژوهش‌هایی هستند که نوآوری روش‌شناختی دارند. یعنی از روش، رویکرد و یا ابزاری پژوهشی در پژوهش خود استفاده کرده‌اند که قبلاً در مقالات هم موضوع استفاده نشده است یا قابلیت جدیدی از یک روش را برای پژوهیدن یک موضوع یا مسئله معرفی کرده‌اند. نشریه **Library and Information Science Research** نمونه‌ای از این دست نشریات است.

برخی نشریات تمرکزشان بر نشر پژوهش‌هایی است که گرایش روش‌شناختی مشخصی دارند و در روشی مشخص – مثلاً کمی، کیفی، و ترکیبی – نوآوری دارند. با جستجوی عبارت زیر به لیستی از این نشریات دست می‌یابید:

List of qualitative research methodology journals

List of quantitative research methodology journals

List of mixed method research journals

برخی نشریات هم علاقه‌مند به نشر پژوهش‌هایی هستند که در منطقه جغرافیایی یا بافتی مشخص (مثلاً در صنعتی مشخص) انجام شده‌اند.

پس بررسی دامنه و تمرکز موضوعی نشریه و پس از مطالعه دقیق سبک و سیاق نگارشی نشریه مقاله خود را پیش نویس کنید.

دقت به این نکات زمان زیادی را برای شما ذخیره می‌کند. چون هم با بخش‌ها و عناوین بخش‌های مختلف مقاله – آنگونه که مورد انتظار نشریه است – آشنا می‌شوید و از آن می‌توانید الگوبرداری کنید و هم با تمرکز موضوعی نشریه آشنا می‌شوید که این به شیوه طراحی عنوان مقاله و چیدمان محتوا به شما کمک زیادی می‌کند.

عنوان و محتوای مقاله باید به گونه‌ای تنظیم شود که ویراستار به محض مطالعه آن ربط مقاله شما را با محورهای مدنظر نشریه‌اش به راحتی ببیند و مقاله شما را در سبد داوری‌ها قرار دهد.

برای نشر مقاله به زبان انگلیسی، مقاله خود را به انگلیسی بازنویسی و بازنویسی کنید

سبک نگارش مقاله فارسی با مقاله انگلیسی قدری متفاوت است و برای جلب نظر نشریات بین‌المللی لازم است تا اصول مقاله‌نویسی به زبان انگلیسی را رعایت کنید. یکی از راههای فهم و یادگیری این موضوع مطالعه مقالات منتشر شده در نشریات معتبر بین‌المللی است که قصد دارید مقاله خود را برای آن(ها) ارسال کنید.

سعی کنید پرخواننده‌ترین مقالات را به عنوان الگو انتخاب کنید و با نگاه ارزیابانه آنها را کالبدشکافی کنید. این به شما کمک می‌کند تا اجزا و پاراگراف‌بندی هر بخش و همچنین چیدمان و ادبیات نگارش آنها را درک نمایید و از آنها برای نگارش مقاله خود الگوبرداری کنید. قطعا هر چه شیوه نگارش و چیدمان مقاله شما به مقالات پرخواننده نشریه موردنظر نزدیک‌تر باشد شانس پذیرش مقاله‌تان افزایش می‌یابد.

برای یافتن نشریات معتبر [گام ششم](#) را مطالعه کنید و پس از انتخاب نشریات هسته حوزه موردنظران، در داخل نشریه دنبال مقالات پربازدید یا پرخواننده بگردید. پس از کالبدشکافی چند مقاله درمی‌یابید که باید کلا مقاله یا پژوهش خود را از ابتدا به انگلیسی بازنویسی کنید و بنگارید. یعنی باید پژوهش خود و فرایند و خروجی آن را به انگلیسی فکر کنید و بنویسید. ترجمه صرف مقاله یا پژوهش فارسی به انگلیسی مورد پسند نشریات معتبر بین‌المللی نیست و به احتمال زیاد چنین مقاله‌ای پذیرش نمی‌گیرد. برای فراگیری اصول مقاله‌نویسی به زبان

انگلیسی منابع آموزشی بسیار زیادی وجود دارد که در صورت تمایل به خودآموزی می‌توانید با جستجوی عبارت

زیر در نت به این منابع دست یابید **How to write academic papers**

How to write for high impact journals

در عین حال شرکت در کارگاه‌های آموزشی در حوزه مقاله‌نویسی به زبان انگلیسی گزینه دیگری است که به تقویت این مهارت کمک می‌کند.